

מדינת ישראל

משרד האוצר - אגף שוק ההון, ביטוח וחסכון

ט"ז בתמוז התשס"ט
8 ביולי 2009

חוזר גופים מוסדיים
2009-161
סיווג: כללי > טיוטה <

התאמת מסלול החיסכון למאפייני העמית - טיוטה

בתוקף סמכותי לפי סעיף 2(ב) לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, לפי סעיפים 11(ב)(10), 35 ו-39(ב)(1) לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 (להלן - **חוק קופות הגמל**), לפי תקנה 7(ג) לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (העברת כספים בין קופות גמל), התשס"ח-2008, לפי תקנה 41ז(ג) לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964 ולפי תקנה 8(א)(20) לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (דירקטוריון וועדותיו), התשס"ז-2007, ולאחר התייעצות עם הוועדה המייעצת, אני מורה כדלקמן:

1. כללי

כיום מרבית הכספים מנוהלים על ידי הגופים המוסדיים במסלולים "כלליים" ללא התחשבות במאפייניו של כל חוסך וחוסך, לרבות בגילו. מצב דברים זה מביא לכך שחלק ניכר מהעמיתים חשופים לסיכונים השקעה במוצר בפנסיוני בו הם חוסכים אשר אינם עולים בקנה אחד עם רמת הסיכון המתאימה להם על פי מאפייניהם. מטרת חוזר זה, הינה לקבוע את אופן הצטרפות העמיתים למוצרי החיסכון השונים בהתבסס על המאפיינים הייחודיים להם, ואת האופן שבו הגופים המוסדיים צריכים לנהוג על מנת להתאים את החיסכון לצרכי העמיתים, לאורך כל תקופת החיסכון.

2. הגדרות

"**היום הקובע**" – יום תחילתן של תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הקמת מסלולי ברירת מחדל), התשס"ט – 2009 ;
"**המסלול למקבלי קצבה**" – כמשמעותו בתקנה 2(ב) לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הקמת מסלולי ברירת מחדל), התשס"ט – 2009 ;
"**מסלול ברירת מחדל**" – כמשמעותו בתקנה 2(א) לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הקמת מסלולי ברירת מחדל), התשס"ט – 2009 ;

"מסלול מתמחה" – מסלול השקעה שעל פי מדיניות ההשקעות שלו, כפי שנקבע בתקנון או בפוליסה, קיימת התחייבות לחשיפה בשיעור שלא יפחת מ-50% משווי נכסי המסלול, או לאי חשיפה, לאפיק או ענף השקעה מסוים.

"קופת גמל" – כהגדרתה בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)(הקמת מסלולי ברירת מחדל), התשס"ט-2009.

3. קביעת מודל לסיווג עמיתים

- א. דירקטוריון הגוף המוסדי יקבע עד יום 1.2.2010 מודל לסיווג העמיתים בקופות הגמל שבניהולו בהתאם למאפיינים רלוונטיים שיקבע, ובכלל זה גילו של העמית (להלן - **המודל**), שלפיו ישויך העמית לאחד ממסלולי ברירת המחדל בקופה. פירוט המודל והמאפיינים הרלוונטיים שנקבעו וכן פירוט מסלולי ברירת המחדל מגיל 55 ומעלה, יפורסמו באתר האינטרנט של הגוף המוסדי, יצורפו לדיווח השנתי לעמית בגין שנת 2009 ויצורפו לטופסי ההצטרפות לקופת הגמל שבניהול הגוף המוסדי.
- ב. דירקטוריון הגוף המוסדי ידון אחת לשנתיים לפחות במודל, ויעדכן אותו בהתאם לצורך. עדכון המודל, ככל שיהיה, יפורסם באתר האינטרנט של הגוף המוסדי ויצורף לדיווח השנתי לעמית באותה השנה. בנוסף, על הגוף המוסדי לעדכן את המודל המצורף לטופסי ההצטרפות לקופת הגמל שבניהול הגוף המוסדי בעת ביצוע העדכון.
- ג. הקמת מסלולי ברירת המחדל כאמור בסעיף זה תעוגן בתקנון קופת הגמל או בפוליסה, לפי העניין, ובהם ייקבע גם כי עמית המשויך למסלול ברירת מחדל שאינו מתאים עוד למאפייניו לפי המודל, יועבר למסלול ברירת המחדל המתאים למאפייניו, וזאת מבלי לגרוע מזכותו של עמית שטרם החל לקבל קצבה מהקופה להודיע על רצונו להישאר באותו מסלול או לעבור למסלול השקעה אחר בקופה.

4. צירוף עמיתים חדשים לקופת גמל

- א. החל מהיום הקובע, יצרף גוף מוסדי עמית חדש למסלול ברירת המחדל המתאים למאפייניו של אותו עמית לפי המודל, לגבי עמית שמלאו לו 55 שנים ושטרם מלאו לו 60 שנים – למסלול ברירת המחדל לעמיתים בני 55 עד 60 (להלן - **מסלול 55 עד 60**) ולגבי עמית שמלאו לו 60 שנים – למסלול ברירת המחדל לעמיתים בני 60 ומעלה (להלן - **מסלול 60+**), אלא אם כן ביקש העמית להצטרף למסלול מתמחה או למסלול ברירת מחדל אחר.
- ב. הצטרף עמית, לאחר המועד הקובע, למסלול שאינו מסלול ברירת המחדל המתאים לו בהתאם למאפייניו לפי המודל, ולגבי עמית שמלאו לו 55 שנים ושטרם מלאו 60 שנים – למסלול שאינו מסלול 55 עד 60 ולגבי עמית שמלאו לו 60 שנים – למסלול שאינו מסלול 60+, יודיע לו הגוף המוסדי בכתב, בתוך 30 ימי עסקים ממועד הצטרפותו, על קיומו של מסלול ברירת מחדל המתאים למאפייניו, תוך ציון המאפיינים הרלוונטיים, ועל אפשרותו לעבור למסלול זה.

5. סיווג עמיתים קיימים במסלול ברירת המחדל

- א. גוף מוסדי יבחן עד יום 1.2.2010 לאיזה מסלול ברירת מחדל מתאים כל עמית החוסך בקופת גמל שבניהולו, למעט עמית החוסך במסלול מתמחה.
- ב. הגוף המוסדי יודיע לכל עמית שאינו חוסך במסלול מתמחה, עד יום 31.3.2010, על כוונתו להעבירו, ביום הקובע, למסלול ברירת המחדל המתאים לו או למסלול המקבלי קצבה, תוך ציון המאפיינים שלפיהם הוא משויך למסלול האמור. הגוף המוסדי יודיע לכל עמית כאמור, למעט לעמית שמקבל קצבה, כי באפשרותו להודיע, עד 30 ימים לפני היום הקובע, כי ברצונו לעבור למסלול מתמחה בקופה או למסלול ברירת מחדל אחר בקופה. לא הודיע העמית על רצונו כאמור, יעבירו הגוף המוסדי, ביום הקובע, למסלול ברירת המחדל המתאים למאפייניו.
- ג. העברת הנכסים בשווי זכויות העמיתים תיעשה לפי חלקם היחסי של העמיתים בכל נכס ונכס, וניתן יהיה להעביר נכסים, או זכויות בהם, שלא במזומן באישור ועדת ההשקעות. החלטת ועדת ההשקעות תתקבל רק לאחר אישורה בידי רוב חברי ועדת ההשקעות, ובידי כל הדירקטורים החיצוניים בוועדה.

6. העברת זכויות העמיתים והתאמת תמהיל ההשקעה במסלולי ברירת המחדל

- א. ועדת ההשקעות תקבע את מדיניות ההשקעות לכל מסלול ברירת מחדל ולמסלול המקבלי קצבה בהתאם למודל שנקבע לאותו מסלול, במסגרת מדיניות ההשקעות הכוללת שיקבע הדירקטוריון בעניין זה, להרכב העמיתים באותו מסלול.
- ב. ועדת ההשקעות תקבע מתווה להתאמת תמהיל ההשקעות, בכל אחד ממסלולי ברירת המחדל ובמסלול המקבלי קצבה, לתמהיל הנדרש לפי מדיניות ההשקעות שנקבעה לגבי אותו מסלול, אשר ייושם, לגבי ההשקעות הקיימות ביום הקובע באותם מסלולים, בהתאם ללוחות זמנים מרביים אלה:
 - 1) לגבי המסלול המקבלי קצבה – בתוך שישה חודשים מהיום הקובע;
 - 2) לגבי מסלולי ברירת המחדל – בתוך שנה מהיום הקובע.
- ג. על אף האמור בסעיף קטן ב', רשאי הממונה להאריך את המועדים הקבועים באותו סעיף קטן לגוף מוסדי שביקש זאת, אם שוכנע כי הארכת המועדים נחוצה כדי למנוע פגיעה בעמיתים באותו מסלול, והכל בתנאים, באופן ובלוחות הזמנים שעליהם יורה.

7. התאמה מתמשכת של מסלול ברירת המחדל לעמית

- א. גוף מוסדי יבדוק, אחת לתקופה שתיקבע על ידו, ולפחות אחת לשנתיים, שמסלול ברירת המחדל שבו חוסך כל עמית מתאים למאפייניו בהתאם למודל. ואולם, לגבי מסלולי ברירת המחדל לעמיתים בני 55 ומעלה ולגבי מסלולי ברירת המחדל לעמיתים שטרם מלאו להם 55 שנים כשהמודל מתבסס על מאפיינים אשר ידועים לגוף המוסדי בכל עת, כדוגמת גיל העמית, על הגוף המוסדי לבדוק בכל עת כי מסלול ברירת המחדל מתאים למאפייני העמית.

ב. מצא הגוף המוסדי כי בהתאם למודל, עמית החוסך במסלול ברירת מחדל אינו נמצא במסלול ברירת המחדל המתאים למאפייניו, יודיע לעמית בתוך 30 ימים על כוונתו להעבירו למסלול ברירת המחדל המתאים לו בתוך 60 ימים ממועד משלוח ההודעה, תוך ציון הסיבה שבשלה אין המסלול מתאים למאפייניו, אלא אם כן העמית יודיע לו כי ברצונו להישאר באותו מסלול או לעבור למסלול השקעה אחר בקופה. לא הודיע העמית לגוף המוסדי בפרק זמן זה על רצונו להישאר באותו מסלול או לעבור למסלול השקעה אחר בקופה, יעבירו הגוף המוסדי למסלול ברירת המחדל המתאים למאפייניו לפי המודל.

ג. הוראות סעיף קטן ב' לא יחולו לגבי עמיתים בני 55 שנים ומעלה ולא יחולו אם המודל מתבסס רק על מאפיינים אשר ידועים לגוף המוסדי בכל עת, כדוגמת גיל העמית. במקרים אלה יתאים הגוף המוסדי את מסלול ברירת המחדל למאפייני העמית בהתאם למודל, ולגבי עמית בן 55 שנים ומעלה בהתאם לגילו, בתחילת החודש שלאחר החודש בו נדרשה ההתאמה, ויודיע על כך לעמית בסמוך לאחר ביצוע ההעברה למסלול ברירת המחדל המתאים, תוך ציון הסיבה שבשלה בוצעה ההעברה ועל אפשרותו לעבור למסלול השקעה אחר בקופה.

ד. גוף מוסדי ידווח לכל עמית בדיווח השנתי לעמית מהו מסלול ברירת המחדל המתאים למאפייניו בהתאם למודל, ולגבי עמית בן 55 שנים ומעלה בהתאם לגילו, לפי הבדיקה האחרונה שערך, ומהו המסלול שבו הוא חוסך בפועל.

8. תחולה

הוראות חוזר זה יחולו לגבי כל קופת גמל כהגדרתה בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)(הקמת מסלולי ברירת מחדל), התשס"ט-2009.

9. תחילה

תחילתו של חוזר זה ביום פרסומו.

ידין ענתבי

הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון